

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

 доц. Албул І. В.

«09» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 19 СОЦІАЛЬНА ТА ЕКОНОМІЧНА ІНКЛЮЗІЯ

Галузь знань **23 Соціальна робота**

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність **232 Соціальне забезпечення**

(шифр і назва спеціальності)

Освітня-професійна програма **«Соціальне забезпечення»**

(назва освітньої програми)

Робоча програма з навчальної дисципліни «Соціальна та економічна інклюзія» для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальності 232 Соціальне забезпечення.

Розробники:

Кравченко О. О. – професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, доктор педагогічних наук, професор.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Протокол № 1 від «09» серпня 2022року

Завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

(доц. І.В. Албул)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

Протокол № 1 від «09» серпня 2022року

Голова науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

(доц. Г.В. Бондаренко)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	Денна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	4/120
Курс	I
Семестр	2
Кількість змістових модулів із розподілом:	2
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, у тому числі:	120
Аудиторні:	60
Лекційні	30
Семінарські / Практичні	30
Лабораторні	
Самостійна робота	40
Індивідуальні завдання	20
Форма семестрового контролю	Екзамен

Програма вивчення навчальної дисципліни «Соціальна та економічна інклюзія» складена відповідно до освітньої програми «Соціальне забезпечення» (2022) першого рівня вищої освіти. Галузь знань 23 Соціальна робота, спеціальність 232 Соціальне забезпечення.

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Соціальна та економічна інклюзія» займає важливе місце у системі підготовки фахівців соціальної сфери. Передбачає формування в студентів цілісного уявлення і теоретичних знань про зміст соціальної роботи як науки і професійної діяльності, про її основні напрями, інструментарій, технології та організацію, а також у сприянні оволодінню конкретними методами і технологіями цієї роботи у напрямі соціального забезпечення.

Метою курсу є здобуття глибоких знань із спеціальності «232 Соціальне забезпечення», визначення теоретичних підходів та концептуальних засад до поняття інклюзивності в соціальному забезпеченні задля формування нових методологічних підходів до дослідження соціально-економічних процесів в контексті імплементації парадигми сталого розвитку.

Завданнями вивчення курсу «Соціальна та економічна інклюзія» є:

– виявлення детермінантів соціально-економічної нерівності в сучасному суспільстві; пошук шляхів упровадження парадигми інклюзивного розвитку в

Україні як інструменту пом'якшення соціально-економічної нерівності в сучасних умовах розвитку;

– визначення та аналіз основних переваг і недоліків застосування індексу інклюзивного зростання та розвитку як показника для статистичної та аналітичної оцінки рівня та темпів розвитку економіки та покращення соціального та інвестиційного клімату України, як передумова для визначення можливих шляхів усунення загроз сталому розвитку;

– обґрунтування ролі та сутності соціально-економічної інклюзії в контексті інклюзивного економічного розвитку для посилення сенситивності зв'язку між економічним розвитком та соціальним захистом.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни здобувач повинен здобути такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

Фахові компетентності (ФК):

ФК 3. Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різних груп населення, що опинилися у складних життєвих обставинах.

ФК 10. Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги.

ФК 11. Здатність оцінювання якості соціальних послуг

Соціальні навички (soft-skills): креативність, робота в команді, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

ПРН 10. Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення.

ПРН 11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I **ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИЗЬ** **ПРИЗМУ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ**

Тема 1. Теоретичні положення інклюзивної економіки

Сутність інклюзивної економіки та особливості її визначення. Концептуальні положення розвитку інклюзивної економіки. Організаційно-економічний механізм розвитку інклюзивної економіки

Тема 2. Державно-правові основи соціального захисту населення України

Соціальний захист населення як фактор розвитку соціально-правової держави. Концептуальні засади соціального забезпечення: зарубіжний та вітчизняний досвід. Соціальні ризики та їх класифікація. Сутність державного соціального забезпечення: державні соціальні стандарти та соціальні норми.

Тема 3. Соціально-економічна нерівність і формування нової парадигми інклюзивного розвитку в Україні

Соціально-економічний розвиток у XXI ст. Детермінанти та основи формування соціально-економічної нерівності. Моделі інклюзивного розвитку економіки. Механізми щодо скорочення (пом'якшення) нерівності, які можуть бути застосовані у парадигмі інклюзивного розвитку. Парадигма інклюзивного розвитку.

Тема 4. Теоретичні підходи та концептуальні засади до поняття інклюзивності в економіці

Підходи до соціально-економічного розвитку. Проект 3.0 «Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року». Інклюзивність розвитку громади. Сутність і зміст інклюзії в економіці.

Тема 5. Індекс інклюзивного росту та розвитку

Поняття індексу інклюзивного зростання та розвитку (IDI). Визначення та аналіз основних переваг і недоліків застосування індексу інклюзивного зростання та розвитку як показника для статистичної та аналітичної оцінки рівня та темпів розвитку економіки та покращення соціального та інвестиційного клімату України, як передумова для визначення можливих шляхів усунення загроз сталому розвитку. Місце інклюзивного розвитку в системі основних пріоритетів для Європи згідно зі Стратегією розвитку до 2020 року. Показники, що використовуються при розрахунку індексу інклюзивності економічного зростання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ІНКЛЮЗІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Тема 6. Роль соціальної інклюзії у відновленні макроекономічної стабільності внаслідок пандемії COVID-19

Можливість використання соціальної інклюзії для подолання пандемії COVID-19 і спричиненої нею коронакризи. Економічні наслідки поширення COVID-19 і розгортання корона кризи. Соціальні наслідки поточної корона кризи. Чотири ймовірні макроекономічні сценарії відновлення економіки: V-, U-, W- та L-подібний.

Тема 7. Соціально-трудова інклюзія: теоретичні основи визначення

Теоретичне обґрунтування ролі та сутності соціально-трудової інклюзії в контексті інклюзивного економічного розвитку. Принципи інклюзивного зростання. Доповідь Світового банку «Доповідь про зростання. Стратегії стійкого зростання і інклюзивного розвитку». Особливість соціально-трудової інклюзії.

Тема 8. Інклюзивний сільський розвиток в Україні

Сутність інклюзивного сільського розвитку: теоретичні та прикладні аспекти. Економічне підґрунтя інклюзивного сільського розвитку. соціальний вимір інклюзивного сільського розвитку. Реформи у соціальній сфері: можливості та загрози доступу сільського населення до суспільних благ і послуг. Соціальний захист як умова підтримання життєвого рівня селян.

Тема 9. Соціально-економічні аспекти забезпечення людей з інвалідністю в Україні

Історичні та соціальні основи забезпечення осіб з інвалідністю в Україні. Форми та методи соціально-економічного забезпечення осіб з інвалідністю в Україні. Державна допомога особам, які не мають права на пенсію, особам з інвалідністю та на догляд за ними. Державна соціальна допомога на догляд за особами з інвалідністю. Державна соціальна допомога дітям-інвалідам та особам з інвалідністю з дитинства. Особливості забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями. Діяльність громадських організацій осіб з інвалідністю. Інклюзивний туризм як інноваційна соціальна послуга людей з інвалідністю

Тема 10. Соціальна та економічна інклюзія як умова подолання наслідків війни

Соціальний статус ветеранів та інвалідів війни і учасників бойових дій. Пільги учасникам бойових дій та гарантії їх соціального забезпечення. Соціальні пільги та допомога учасникам війни та інвалідам війни. Соціальне забезпечення осіб за особливі заслуги перед Батьківщиною. Державні соціальні гарантії дітям війни». Соціальне забезпечення учасників бойових дій, які безпосередньо брали участь у військових діях їх сімей та сімей загиблих учасників бойових дій. Особливості соціального захисту внутрішньо переміщених осіб

Тема 11. Інклюзивний туризм як соціальна послуга в громаді

Міждисциплінарний підхід у дослідженні соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з інвалідністю засобами інклюзивного туризму. Нормативно-правові засади впровадження інклюзивного туризму як засобу реабілітації дітей та молоді з особливими освітніми потребами. Інклюзивний туризм як інклюзивна освітня практика та інноваційна соціальна послуга

Тема 12. Соціальний захист сімей та забезпечення соціальних стандартів їх життєдіяльності

Роль сім'ї в демографічному аспекті суспільного розвитку. Соціальне забезпечення у зв'язку з вагітністю та пологами. Допомога при народженні дитини. Допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування. Допомога на дітей одиницями матерям. Допомога при усиновленні дитини. Державна допомога сім'ям з дітьми. Форми та методи стягування аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб. Призначення та виплати тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Виплата одноразової винагороди жінкам, яким присвоєно почесне звання України «Мати-героїня».

Тема 13. Соціальне забезпечення дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

Основні напрями державної політики соціального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Прийомна сім'я та будинки сімейного типу і їх роль в соціальному забезпеченні дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Захист майнових та житлових прав дітей, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях.

Тема 14. Соціальна робота з жінками

Соціально-економічні засади підтримки одиноких матерів. Забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків у суспільстві. Гендерні засади соціального захисту та економічного розвитку.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
<i>Теоретичні засади соціального забезпечення крізь призму соціальної та економічної інклюзії</i>						
Тема 1. Теоретичні положення інклюзивної економіки	10	4	2		1	3
Тема 2. Державно-правові основи соціального захисту населення України	8	2	2		1	3
Тема 3. Соціально-економічна нерівність і формування нової парадигми інклюзивного розвитку в Україні	8	2	2		1	3
Тема 4. Теоретичні підходи та концептуальні засади до поняття інклюзивності в економіці	8	2	2		1	3
Тема 5. Індекс інклюзивного росту та розвитку	10	2	4		1	3
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	44	12	12		5	15
Змістовий модуль 2						
<i>Практичні підходи соціальної та економічної інклюзії соціального забезпечення</i>						
Тема 6. Роль соціальної інклюзії у відновленні макроекономічної стабільності внаслідок пандемії COVID-19	8	2	2		1	3
Тема 7. Соціально-трудова інклюзія: теоретичні основи визначення	9	2	2		2	3
Тема 8. Інклюзивний сільський розвиток в Україні	8	2	2		1	3
Тема 9. Соціально-економічні аспекти забезпечення людей з інвалідністю в Україні	8	2	2		1	3
Тема 10. Соціальна та економічна інклюзія як умова подолання наслідків війни	9	2	2		2	3
Тема 11. Інклюзивний туризм як соціальна послуга в громаді	9	2	2		2	3
Тема 12. Соціальний захист сімей та забезпечення соціальних стандартів їх життєдіяльності	9	2	2		2	3
Тема 13. Соціальне забезпечення дітей	8	2	2		2	2

сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування						
Тема 14. Соціальна робота з жінками	8	2	2		2	2
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	76	18	18	–	15	25
Усього годин	120	30	30	–	20	40
Модуль 2						
ІНДЗ	+					
Усього годин	120	30	30	–	20	40

6. Теми практичних занять

№ п/п	Теми занять	Кількість Годин
1.	Тема 1. Теоретичні положення інклюзивної економіки	2
2.	Тема 2. Державно-правові основи соціального захисту населення України	2
3.	Тема 3. Соціально-економічна нерівність і формування нової парадигми інклюзивного розвитку в Україні	2
4.	Тема 4. Теоретичні підходи та концептуальні засади до поняття інклюзивності в економіці	4
5.	Тема 5. Індекс інклюзивного росту та розвитку	2
6.	Тема 6. Роль соціальної інклюзії у відновленні макроекономічної стабільності внаслідок пандемії COVID-19	2
7.	Тема 7. Соціально-трудова інклюзія: теоретичні основи визначення	2
8.	Тема 8. Інклюзивний сільський розвиток в Україні	2
9.	Тема 9. Соціально-економічні аспекти забезпечення людей з інвалідністю в Україні	2
10.	Тема 10. Соціальна та економічна інклюзія як умова подолання наслідків війни	2
11.	Тема 11. Інклюзивний туризм як соціальна послуга в громаді	2
12.	Тема 12. Соціальний захист сімей та забезпечення соціальних стандартів їх життєдіяльності	2
13.	Тема 13. Соціальне забезпечення дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	2
14.	Тема 14. Соціальна робота з жінками	2
Всього		30

7. Самостійна робота

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Кількість Годин
1.	Тема 1. Теоретичні положення інклюзивної економіки	3
2.	Тема 2. Державно-правові основи соціального захисту населення України	3
3.	Тема 3. Соціально-економічна нерівність і формування нової парадигми інклюзивного розвитку в Україні	3
4.	Тема 4. Теоретичні підходи та концептуальні засади до поняття інклюзивності в економіці	3
5.	Тема 5. Індекс інклюзивного росту та розвитку	3
6.	Тема 6. Роль соціальної інклюзії у відновленні макроекономічної стабільності внаслідок пандемії COVID-19	3
7.	Тема 7. Соціально-трудова інклюзія: теоретичні основи визначення	3
8.	Тема 8. Інклюзивний сільський розвиток в Україні	3
9.	Тема 9. Соціально-економічні аспекти забезпечення людей з інвалідністю в Україні	3
10.	Тема 10. Соціальна та економічна інклюзія як умова подолання наслідків війни	3
11.	Тема 11. Інклюзивний туризм як соціальна послуга в громаді	3
12.	Тема 12. Соціальний захист сімей та забезпечення соціальних стандартів їх життєдіяльності	3
13.	Тема 13. Соціальне забезпечення дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	2
14.	Тема 14. Соціальна робота з жінками	2
Всього		40

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи проєктно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується складанням екзамену.

Мета ІНДЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних та семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

ІНДЗ з навчальної дисципліни «Соціальна та економічна» передбачає організацію і проведення дослідження на предмет визначення індексу інклюзивного розвитку свої громади (або на вибір студента).

Усе частіше постає необхідність соціально-інклюзивного підходу до розуміння економічного зростання – тобто таке економічне зростання відчуті більшість членів суспільства. Всесвітній економічний форму розраховує композитний індекс, який показує становище країни на основі комбінованих показників – Індекс інклюзивного розвитку. Цей новий глобальний індекс має більш комплексний зміст відносного стану економічного розвитку порівняно із загальноприйнятими рейтингами на основі ВВП на душу населення.

Індекс консолідує 3 категорії показників. 1 категорія – «Ріст та розвиток», до якої належить розмір ВВП країни на душу населення, продуктивність праці, яка є основою рівня заробітної плати, рівень працевлаштування населення та очікувана тривалість життя. Друга група показників - середній рівень доходів домашніх господарств, коефіцієнт Джинні щодо розподілу доходів і розподіл багатства у суспільстві та рівень бідності. Відповідно підсумувавши показники другої групи, можна зробити приблизну оцінку ступеня нерівності у розподілі доходів. Третя група відповідає показникам забезпечення стабільності та передачі багатств між поколіннями, включає в себе розмір заощаджень у відсотках до ВНД, розмір державного боргу у відсотковій частці ВВП, відношення кількості непрацездатного населення до працездатного та екологічний показник, як інтенсивність парникових викидів в атмосферу.

Індекс інклюзивного розвитку громади (ІІР) визначається не лише за економічними, а й за соціальними та демографічними ми показниками, отже, є можливість більш об'єктивно оцінювати потенціал розвитку окремої громади.

Субіндекси

Розвиток економіки

Бізнес середовище

Освіта

Охорона здоров'я

Безпека і оборона

Природне середовище

Соціальний капітал.

Критерії

Середньоукраїнське значення - 3

Максимальне значення - 5

Вищі за середньоукраїнське значення - 4

Нижчі за середньоукраїнське значення - 2

Мінімальне значення – 1

ІНДЗ може бути представленим у вигляді аналітичної довідки презентації якісної та кількісної інформації за кожним субіндексом з оцінкою за визначеними критеріями.

9. Методи навчання

Основним підходом в організації освітнього процесу є *студентоцентроване навчання* – процес якісного перетворення в навчальному середовищі для аспірантів та інших осіб, які навчаються, спрямованого на підвищення їхньої самостійності та критичної здатності за допомогою підходу, зорієнтованого на результат. Поняття студентоцентрованого навчання можна звести до таких елементів: опора на активне, а не на пасивне навчання; акцент на критичне та аналітичне навчання і розуміння; підвищена відповідальність і підзвітність з боку аспіранта; більша самостійність студента; вдумливий підхід до освітнього процесу з боку і особи, яка навчається, і викладача.

Тенденція зменшення аудиторної роботи та відповідного збільшення обсягу самостійної роботи, зокрема як фактора «навчання самонавчатися впродовж життя», зумовлює відповідну навчально-методичну підтримку, застосування особистісно орієнтованих технологій навчання, різнорівневих підходів до кожного, різнорівневих навчальних завдань, застосування інноваційних методів, що позиціонують аспіранта як активного учасника власного навчання, заміщення репродуктивного навчання («повтори») на конструктивне («створи»), вдосконалення активних та інтерактивних форм навчальної роботи (дискусії, ігрове навчання, «мозковий штурм», тренінги, навчання в команді, проєктне та проблемне навчання, кейс-технології, вебінари, «перевернутий клас» тощо).

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

за джерелом інформації: словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда; наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; практичні: вправи;

за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

10. Методи контролю

Система оцінювання знань та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться у таких формах поточного контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, практичні вправи, самоконтроль, тестування, виконання індивідуальних практичних та науково-дослідних завдань.

Поточне оцінювання знань та умінь студентів здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- проходження проміжного контролю;

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію з практикою;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії;
- вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності виконаного завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів. При оцінюванні практичних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена.

Семестрова атестація проводиться у формі екзамену.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання виконання

практичного завдання, самостійної роботи

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
4 бали	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підведення думок.
3 бали	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
2 бали	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному

	рівні
1 бал	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
0 балів	Студент не володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

Оцінювання виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ)

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з дисципліни.

№ п/п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за кожним видом роботи
1.	Проведення дослідження з визначення індексу інклюзивного розвитку громади	3 бали
2.	Розробка аналітичної довідки	2 бали
3.	Презентація результатів дослідження	3 бали
4.	Висвітлення події на сайті факультету	2 бали
5.	Підготовка англomовної версії аналітичної довідки	3 бали
6.	Участь у конференції за темою дослідження	2 бали
Разом		15 балів

Студент також має можливість перезарахувати бали (інші види робіт) за наявності результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (стажування, тренінги, участь у конференціях, семінарах та ін.) та інформальній освіті (самоосвіта).

Інформація про ресурси для неформальної освіти, процедуру визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, розміщена на сайті факультету соціальної та психологічної освіти (<https://cutt.ly/eZgmfn5>).

Дотримання принципів та правил академічної доброчесності передбачає самостійне виконання завдань до практичних занять, завдань самостійної роботи, завдань до ІНДЗ, підготовки до підсумкового контролю, визначених Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, Законом України «Про авторське право і суміжні права», методичними рекомендаціями щодо дотримання принципів академічної доброчесності на факультеті соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини.

**Критерії оцінювання результатів навчання
(знань, умінь, навичок та компетентностей)**

Рівень, шкала ECTS, бали	Теоретична підготовка	Практичні уміння і навички, набуті компетентності
Високий, А, 90 – 100, відмінно	Студент має глибокі, міцні і системні знання з навчальної дисципліни, теоретичних засад, вміє синтезувати знання по окремих темах; використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно орієнтується в потоці інформації з дисципліни; здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При підготовці до практичних занять студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній В, С, 75 – 89; дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно визначити зміст роботи, що пов'язана застосуванням знань у практичних ситуаціях, може синтезувати знання по окремих темах, давати точні формулювання. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Здобувач самостійно виконує завдання, передбачені програмою дисципліни, володіє базовими навичками обґрунтувати застосування основних положень курсу, пов'язати їх із власною дослідницькою та професійною діяльністю, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. При виконанні завдань практичних занять Здобувач може самостійно виконати роботу в повному обсязі й зробити правильні висновки
Достатній, Д, Е, 60– 74, задовільно, достатньо	Студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення; допускає неточні і не повні відповіді, не чітко їх формулює, робить окремі помилки у відповіді, але може їх усунути під керівництвом викладача, недостатньо	Студент може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити загальні питання; робить висновки, але не розуміє як застосувати теоретичний матеріал у науково-дослідницькій та професійній діяльності.

	володіє термінологією.	
Початковий, FX, F 1 – 60, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення.	Студент допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує практичні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне оцінювання і самостійна робота															Підсумковий контроль (екзамен)	Сума	
Денна форма навчання																	
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2										ІНДЗ	10	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	15			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5				

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90–100	відмінно
82–89	добре
75–81	
69–74	
60–68	задовільно
35–59	
1–34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Рекомендована література

Основна

1. Current issues of inclusive tourism introduction in Ukraine and other countries. Poznan : UniKS Press, 2020. 225 p. ISBN 978-83-953988-2-7.
2. Koliada N., Kravchenko O., Nataliia Levchenko Youth Workers and Innovative Development of Social Work. *Advances in Intelligent Systems and Computing* (2020) 1209 AISC. URL: <https://link.springer.com/bookseries/11156> (*Scopus*).
3. Koliada, N., Kravchenko, O., Berezivska, L., Herasymenko, O., Shevchuk, O. Youth Policy: From Educational Subject to Scientific and Practical Developments. *Lecture Notes in Networks and Systems* this link is disabled, 2022, 319, стр. 1235–1241. URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57199172551> (*Scopus*).
4. Kravchenko O., Chupina K., Koliada N., Safin O., Bondarenko H. Psychological and Pedagogical Support of Students with Special Educational Needs in a Higher Education Institution. *Lecture Notes in Networks and Systems*. July 2021. Volume 263, Pages 299–306. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-80744-3_37/ (*Scopus*).
5. Kravchenko O., Mishchenko M., Klymenko Y., Kuzmenko M., Potapchuk N. Inclusive-Resource Center Specialists' Mental Health/ *Lecture Notes in Networks and Systems*/ July 2021, Volume 263, Pages 40 – 47. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-80744-3_6 (*Scopus*)
6. Kravchenko O., Oksom P., Voitovska A., Albul I. Gender socialization of students with disabilities: *Ukrainian practicies. Amazonia Investiga*. 2020. Vol 9 No 27 URL: <https://www.amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/1235> (*Scopus*).
7. Kravchenko O., Voitovska A., Koliada N. Social and Economic Principles of Single Mothers' Support in Ukraine. *Advances in Intelligent Systems and Computing* 961, pp. 293–303 URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-20154-8_27 (*Scopus*).
8. Kravchenko Oksana. Physical Support Of People With Disabilities: Professionals' Training. *Social Work and Education*. Vol. 8 No. 1 (2021). Pp. 116-128. URL: <http://journals.uran.ua/swe/article/view/228411>
9. Kravchenko O., Svyrydiuk O., Karpynch I., Boiko O. Gender approach to studying history of social work of Ukraine. *IHIET-AI 2021: Human Interaction, Emerging Technologies and Future Applications IV* pp 678-685. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-74009-2_86 (*Scopus*)
10. Safin O., Kravchenko O., Mishchenko M., Potapchuk Y. Peculiarities of Psychologists' and Social Pedagogues' Work in Terms of Quarantine/ *Lecture Notes in Networks and Systems*/ 2021, 267, pp. 149-157. (*Scopus*) немає
11. SOCIAL AND EDUCATIONAL SERVICES FOR CHILDREN WITH DISABILITIES: HISTORY, THEORY AND PRACTICE. Joint monograph. Drukarnia HARIT, Częstochowa (Poland). 2021. 346 s.
12. Войчук М.В. Етимологія поняття «економічна інклюзія» в контексті циклічного розвитку економіки. ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА – 3-4'2021 [87

13. *Громадські організації та спілки осіб з інвалідністю як суб'єкти надання соціальних та реабілітаційних послуг засобами інклюзивного туризму в громаді* : монографія / Кравченко О.О., Коляда Н.М., Каштан С.М.; Молоченко І.А. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2020. 202 с.
14. Документ Міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи щодо досліджень у соціальній роботі [Пер. з англ. Семигіної Т.В. (2017)]. URL: <https://bit.ly/3dB5fl2>
15. Документ Міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи щодо досліджень у соціальній роботі [Пер. з англ. Семигіної Т.В. (2017)]. URL: <https://bit.ly/3dB5fl2>
16. Дубич К. В. *Історія і теорія соціального забезпечення в Україні та за кордоном*: навчальний посібник. Львів. 2017. 272 с.
17. Економічна і соціальна рада ООН. URL: <http://www.un.org>
18. Енциклопедія інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму : енциклопедія [Лепський В. В., Безлюдний О. І., Коляда Н. М., Кравченко О. О. та ін.]. Умань : Візаві, 2019. 562 с.
19. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодення : колективна монографія / [Т.В. Семигіна, Н. М. Коляда, О. О. Кравченко, Т. Д. Кочубей та ін.] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2020. 317 с.
20. Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття – до сьогодення : колект. моногр. / Т. В. Семигіна, Н. М. Коляда, О. О. Кравченко та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. — Умань : Сочінський М. М., 2022.
21. Інклюзивна економіка: теорія і практика: монографія. За заг. ред. М. Д. Балджи. К.: ФОП Гуляєва В.М. 2021. 367 с.
22. Інклюзивний сільський розвиток в Україні : монографія / за ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України О.М. Бородіної ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – Електрон. ресурс. – К., 2020. – 257 с.; табл., рис. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/docs/mg/330.pdf>
23. Інклюзія в дії: стратегії впровадження в Україні та світі: колективна монографія / О. Главацька, Н.Горішна, Г. Слезанська та ін. – Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. – 326 с.
24. Коляда Н.М., Кравченко О.О. Практичний досвід формування «soft-skills» в умовах закладу вищої освіти. *Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка»*. 2020. Том 6, № 27.
25. Кравченко О. О., Кучер Г. М. Соціальна робота на рівні громади в умовах пандемії. *Університетські наукові записки*. 2021. № 4 (82). С. 21-30.
26. Кравченко О. О., Міщенко М. С. Інноваційний проєкт комплексної реабілітації людей з інвалідністю. *Перспективи та інновації науки*. 2022. №2 (7). С. 880–892.
27. Кравченко О.О. Система соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного туризму.

Науковий вісник ужгородського національного університету. 2022. ВИПУСК 1 (50). С. 138-145.

28. Кравченко О.О. Гендерні аспекти лідерства майбутніх соціальних працівників в умовах ЗВО. *Збірник наукових праць УДПУ імені Павла Тичини*. 2020. № 1. С. 95-104. URL: <http://znp.udpu.edu.ua/article/view/208176>

29. Кравченко О.О. Міждисциплінарний підхід у дослідженні соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з інвалідністю засобами інклюзивного туризму *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки) : збірник наукових праць*: вип. 16. Том. 1. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2020. С.186-197. URL: <https://aqce.com.ua/vipusk-n16-tom12020/kravchenko-oo-mizhdisciplinarnij-pidhid-u-doslidzhenni-socialno-psihologichnoi-reabilitacii-ditej.html>

30. Кравченко О.О. Нормативно-правові засади впровадження інклюзивного туризму як засобу реабілітації дітей та молоді з особливими освітніми потребами. *Збірник наукових праць педагогічні науки Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2020, № 1(20). С. 128–147. URL: <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk/article/view/403>

31. Кравченко О.О. Організаційно-змістові засади дистанційного навчання у ЗВО України в умовах карантинних обмежень. *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»* № 1(9) (2020). С. 118–135. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/13285>

32. Кравченко О.О. Освітньо-виховний, реабілітаційний та оздоровчий потенціал інклюзивного туризму в умовах інклюзивного навчання : монографія / Оксана Олексіївна Кравченко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань : Візаві, 2022. – 272 с.

33. Кравченко О.О. Соціальна робота з жінками із сільської місцевості, які зазнали насилля: до питання підготовки фахівців. *Universytet Humanistyczno-przyrodniczy im. Jana Dlugosza. Pedagogika. Studia i Rozprawy*. 2020, t. XXIX, s. 175–190. (Index Copernicus) URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/14306/1/13_Kravchenko_Pedagogka_29_2020.pdf

34. Кравченко О.О., Кулик М., Скочко М. Недержавні організації як суб'єкти соціального розвитку громад: досвід міжнародного благодійного фонду «НЕБАЙДУЖІ». *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. 1 (6). С. 105-111. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/soc_robota_soc_osvita/2021_1/13.pdf

35. Кравченко О.О., Кучер Г.М. До питання задоволення потреб населення у соціальних послугах (з досвіду міста Умань). *East European Scientific Journal* (Warsaw, Poland). 2019. part 5. S. 40–45.

36. Кравченко О.О., Кучер Г.М. Захист прав жінок на рівні громади: досвід міста Умань. *Інноватика у вихованні*. 2020. Том 2 № 11. С. 14–21. URL: <http://journals.uran.ua/swe/article/view/228110/227315>

37. Кравченко О.О., Кучер Г.М. Інклюзивний соціально-реабілітаційний туризм як складова соціальної роботи у громаді (на прикладі м. Умань). *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота».

Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2019. Випуск 2 (45). С. 109–114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2019_2_22

38. Кравченко О.О., Кучер Г.М. Соціальний захист учасників АТО\ООС та сімей загиблих на рівні громади. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2019. № 18. С. 91-97.

39. Кравченко О.О., Матрос О.О., Біленко А. Студентське наукове товариство як осередок підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2021. 2 (7). С. 163–173. URL:<http://srso.udpu.edu.ua/article/view/244646>

40. Красота О. Роль соціальної інклюзії у відновленні макроекономічної стабільності. *ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка. ЕКОНОМІКА*. 6(213)/2020

41. Кучер Г.М. Соціальна робота з вразливими категоріями населення в умовах територіальної громади : монографія / Г. М. Кучер ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань, 2021. – 301 с.

42. Опалько В. Соціально-економічна нерівність і формування нової парадигми інклюзивного розвитку в Україні. Причорноморські економічні студії. Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика. Випуск 38-2. 2019

43. Перегудова Т. Соціально-трудова інклюзія: теоретичні основи визначення. *ЕКОНОМІКА ТА СУСПІЛЬСТВО* Випуск # 37 / 2022

44. Сапун К. В., Селезньова Р. В. Концепція інклюзивного зростання в економіці. [file:///C:/Users/Angelika/Downloads/5489-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-11022-2-10-20180611%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Angelika/Downloads/5489-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-11022-2-10-20180611%20(2).pdf)

45. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

46. Соціальна інклюзія дистанційного освітнього процесу : навч.-метод. довід. / О. О. Кравченко, М. С. Міщенко, І. Г. Резніченко [та ін.] ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ : Компринт, 2021. 173 с.

47. Соціальний захист учасників АТО/ООС: з досвіду Уманської міської територіальної громади : навч.-метод. довід. / Г. М. Кучер, О. О. Кравченко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. – Умань : Візаві, 2022. – 103 с.

48. Соціально-психологічна реабілітація вразливих категорій громадян від наслідків війни : колективна монографія / [О. Д. Сафін, Н. М. Коляда та ін.] ; за заг. ред. О. О. Кравченко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини.- ФОП Ямчинський О.В., 2022. – 406 с.

49. Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами: інноваційні технології природотерапії : монографія / Кравченко О. О., Міщенко М. С., Левченко Н. В. та ін. ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві, 2020. 144 с.

Допоміжна

1. Конституція України №254к/96-ВР від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України №2017-III від 05.10.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
3. Про прожитковий мінімум : Закон України №966-XIV від 15.07.99 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>
4. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування №16/98 – ВР від 14.01.98 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України №1058-IV від 09.07.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
6. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності : Закон України №1105-XIV від 23.09.99 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
7. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам : Закон України №1727-IV від 18.05.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15#Text>
8. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням : Закон України № 2240-III від 18.01.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2240-14#Text>
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття : Закон України № 1533-III від 02.03.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
10. Про пенсійне забезпечення : Закон України №1788-XII від 05.11.91 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1788-12#Text>
11. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України №1067- IV від 09.07.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15#Text>
12. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб : Закон України №2262-XII від 09.04.92 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12#Text>
13. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України №2811-XII від 21.11.92 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>
14. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України №1768-III від 01.06.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
15. Про зайнятість населення : Закон України №5067- VI від 05.07.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
16. Про соціальні послуги : Закон України №966-IV від 19.06.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
17. Про реабілітацію інвалідів в Україні : Закон України №2961-IV від 06.10.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
18. Основи законодавства України про охорону здоров'я №2801-XII від 19.11.92 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

19. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України №2558-III від 21.06.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>
20. Про охорону дитинства : Закон України №2402-III від 26.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
21. Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам : Закон України №2109-III від 16.11.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>
22. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні : Закон України №875-XII від 21.03.91 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
23. Про житловий фонд соціального призначення : Закон України №3334-IV від 12.01.2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3334-15#Text>
24. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи : Закон України №796-XII від 28.02.91 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-12#Text>
25. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України №3551-XII від 22.10.93 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
26. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні : Закон України №3721-XII від 16.12.93 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12#Text>
27. Про державну службу : Закон України №3723-XII від 16.12.93 р. (з 01.01.2014 р. – нова редакція №4050- VI від 17.11.2011 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
28. Про прокуратуру : Закон України №1789-XII від 05.11.91 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
29. Про судоустрій і статус суддів : Закон України №2453- VI від 07.07.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
30. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України №284-XIV від 01.12.98 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
31. Про статус народного депутата України : Закон України №2790-XII від 17.11.92 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>
32. Концепція соціального забезпечення населення України / затв. Постановою ВР України №3758-XII від 21.12.93 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3758-12#Text>

Періодичні видання

1. Social Work and Education. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка ГО «Центр соціального розвитку та інновацій». URL: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/naukzap/2201-social-work-and-education>
2. Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка. URL: http://science.uipa.edu.ua/journal-in-category-b_ua/
3. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Соціальна робота». URL: <https://visnyk.soch.robota.knu.ua/index.php/journal>

4. Наука і освіта. ДЗ «Південно-український національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського». URL: <https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/>
5. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. URL: <https://nv.pdpu.edu.ua/>
6. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/>
7. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова Серія 5., Педагогічні науки: реалії та перспективи. URL: <http://nc-s5.npu.edu.ua/>
8. Проблеми сучасного підручника. Інститут педагогіки НАПН України. URL: http://ipvid.org.ua/products/2018_1/
9. Професійна освіта: методологія, теорія та технології. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». URL: <https://education-journal.org/index.php/journal>
10. Соціальна робота та соціальна освіта. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. URL: <http://srsou.edu.ua/>
11. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді Інститут проблем виховання НАПН України. URL: <https://zbirnyk.ipv.org.ua/ua/>
12. Ввічливість. Humanitas. Волинський національний університет імені Лесі Українки. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/humanitas/issue/view/4>
13. Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія Педагогічна. Львівський національний університет імені Івана Франка. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/research/visnyk-lvivskoho-universytetu>

15. Інформаційні ресурси

1. Науковий портал. УДПУ імені Павла Тичини. Режим доступу: <https://nauka.udpu.edu.ua/>
2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/>
3. Неформальна освіта. Сайт факультету соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини. URL: <https://is.gd/IjO2Ju>
4. Міністерство соціальної політики України. Офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua/content/socialnopsihologichna-reabilitaciya-ditey.html?PrintVersion>
5. The International Association Of Schools Of Social Work (Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи). URL: <https://bit.ly/2ZYWKON>

Веб-ресурси

1. <https://scholar.google.com/>
2. <https://www.scopus.com/home.uri>
3. <https://www.webofknowledge.com>